

vilde maaske finde, at jeg var ublu. i mine For-  
dringer, og dog er jeg ikke ganske fri for at tro,  
at en Udgift af 4 Millioner til en Oplysning i  
den Forstand, jeg har tilladt mig at nævne, vilde  
være en langt bedre Udgift end de sidste 5 a 6  
Millioner af de 10 Millioner, som man tænker  
paa at udgive til Hærvæsenet. Jeg tror, at man  
derved vilde bevare en Livskraft i det danske Folk,  
som i langt højere Grad end alt Hærvæsen vilde  
være et Bærn for Folkets Nationalitet og Selv-  
stændighed langt frem i Tiden. Et Par ærede  
Medlemmer have rigtignok udtalt, at de fandt, at  
det, at blive Soldat, vilde være af særlig Nytte  
for de unge Mennesker, selv bortset fra de  
militære Hensyn, idet man maatte opfatte det som  
en god Opdragelseskole for dem, men jeg hø-  
rer ikke til dem, som dele denne Tanke.  
De af os der have hørt, hvorledes det  
gaar til paa Excerpladsen, de der have hørt de  
smukke Talemaader der, og som have set det Liv,  
der i det Hele taget lever under saadanne For-  
hold, ere vistnok ikke tilbøjelige til at tro, at det  
i særlig Grad beforder de unge Mænds aande-  
lige Opløftelse, eller at de smudsige og lave Ord  
i særlig Grad skulle give dem Smag for rene  
Sæder. At Soldaterlivet skulde vænne Folk af  
med at tænke paa visse stærke Mørelser, der i  
denne Tid gaa igjennem Samfundet, hvad et eret  
Medlem ogsaa igaar udtalte, tror jeg rigtignok  
heller ikke. Jeg vil snarere sige, at det kunde  
give dem Midler i Hænde til paa en anden Tid  
og under andre Forhold at optræde saa meget  
kraftigere i den antydede Retning; men heller ikke  
herpaa vil jeg lægge nogen Vægt. Jeg vil kun  
opstille denne Betragtning lige overfor den anden,  
idet jeg dog ikke tror, at nogen af dem har nogen  
stor Betydning, og den fremsatte Tanke om, at  
det at være Soldat skulde have nogen særlig  
Nytte med Hensyn til den indre Udvikling som  
Opdragelsesmiddel, kan jeg, som sagt, ikke give  
nogen Billigelse. Vi komme da til det andet  
Spørgsmaal: Hvad kan denne Overanstrengelse  
nytte vort Fædreland? I hvor høj Grad ville  
de europæiske Forhold, overfor hvilke det er stillet,  
gøre det absolut nødvendigt, at en saadan Ud-  
vikling af vort Bævningsvæsen finder Sted?  
Man maa i den Anledning opfatte det Spørgs-  
maal: Kan Danmark forsvare sig? Man maa  
spørge om, hvorvidt der er mindste Sandsynlighed  
for, at vort Fædreland ved en saadan Overan-  
stregelse kan forsvare sig mod den Fjende, som  
Alles Tanker paa en uvilkaarlig Maade henledes  
paa, saa snart der overhovedet er Tale om Dan-  
marks Fjende? Alle ere jo enige om at besvare  
dette Spørgsmaal med et rent og ubestrikt Nei.  
Jeg har ikke hørt en Æneste paastaa, og jeg har  
ikke fra disse Dage set nogen Udtalelse om, at  
det var muligt. Maalet er da tværtimod stilles  
lavere? Hvad kunne vi da forsvare? Man

har sagt Sjælland; men man har sagt  
det paa en saadan Maade, at det er tydeligt  
at høre, at man ikke selv tror derpaa. Man  
kan ikke forsvare Sjælland, og ikke engang  
de Militærlyndige ere aldeles visse paa, at dette  
lader sig gjøre. Spørgsmaalet bliver da: Kunne  
vi forsvare Kjøbenhavn? Ja, dette bliver i Vir-  
keligheden at besvare paa selv samme Maade. Vil  
den Fjende, paa hvilken der nærmest kan tænkes,  
erobre hele Danmark, er det ham den letteste Sag  
af Verden. Dette har jo viist sig, og det vil al-  
tid være saaledes, indtil Forholdene i Europa ere  
skiftede paa en saadan Maade, som hverken uvelig  
Militærlyndige eller Ikke-Militærlyndige i dette  
Dieblit ere i Stand til at fatte. Det Maal, der  
er opstillet, er at forsvare vor Neutralitet, og her  
møder mig et Ord og en Tanke, som jeg længe  
har næret og fuset med, nemlig om det dog ikke  
skulde kunne lykkes Danmark at vinde den samme  
garanterede neutrale Stilling, som Belgien og  
Schweiz have; thi jeg er vis paa, at dette vilde  
indeholde den største Sikkerhed, hvorom der ander-  
de nuværende Forhold kan være Tale; enhver an-  
den Stilling vil dog blive mer eller mindre usikker.  
Den Erfaring, vi kunne se af vort Fædrelands  
Historie i det sidste Par Aarhundreder, vidner stærkt  
imod den Tanke, at gjøre Danmark til et stærkt  
forsvaret og et stærkt befæstet Land, og den taler  
for, at Danmarks Udfigt til at faae Lov til at  
leve sit eget Liv gjøres mindre, og at Faren for  
dets Sikkerhed gjøres større i samme Grad, som  
det gjøres til en Fæstning. Ved en anden Lei-  
lighed vil der maaske blive Anledning til at komme  
tilbage til dette Punkt. Jeg har nu ikke den Tro,  
at Danmark nu affurat fæxer paa Afsgrundens  
Mand; jeg har ikke den Tro, at et Folk, saa længe  
der er Sundhed og Kraft i det, saaledes pludselig  
kan ophøre, naar det da ikke ster ved store Mis-  
greb fra Folket selv, hvorved det umuliggjør den  
Opgave, det har i Verdenshistorien. Jeg tror,  
at hvor fort det end ser ud, ville dog de  
Stjer, der nu formørke vor Himmel i saa Hæn-  
seende, nok kunne veires bort, og at det atter vil  
kunne blive lyst. Ganske vist vil man kunne sige,  
at den europæiske Statsret i dette Dieblit hviler i  
Spydstagen. Tidligere var Forholdet jo saaledes,  
at det ene Lands Grændser bestemtes ved Traktater,  
som garanteredes og agtedes hellige af de andre,  
men disse Traktater ere i de senere Aar rene, itu,  
og Ingen falder i disse Dage paa at ville støtte

den gamle man to, dansk ordlyd, 1811, 2, 1. udg.  
1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.  
1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.

1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.  
1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.

1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.  
1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.

1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.  
1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.

1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.  
1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.

1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.  
1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.

1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.  
1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg. med in. 1811, 2, 1. udg.